

Вступ

Щороку мільярди доларів втрачаються через шахрайство та корупцію, що веде до неефективності, перерваних проєктів, фінансових проблем, організаційних невдач та, в крайніх випадках, гуманітарних катастроф. Часто шахрайство відбувається через неякісно розроблений контроль та слабке корпоративне управління, що підриває процеси організації.

Організації повинні мати надійні процедури внутрішнього контролю для обмеження ризику шахрайства, і роль внутрішнього аудиту полягає в оцінці цих засобів контролю.

Фундаментальні факти про шахрайство

Шахрайство можна визначити як будь-яке незаконне діяння, яке характеризується обманом, приховуванням, або зловживанням довірою. Ці дії не залежать від загрози насильства або застосування фізичної сили. Шахрайство чинять суб'єкти та організації для отримання грошей, майна чи послуг; для уникнення оплати чи невиконання послуг; або для забезпечення особистої чи ділової переваги.

Шахрайство не унікальне для будь-якого типу організації. Воно відбувається в державному та приватному секторі, в неприбуткових організаціях, в організаціях, які прагнуть внести свій внесок в економічне та соціальне благополуччя, наприклад, урядові відомства, фінансові установи, громадські та приватні комунальні підприємства (вода, електроенергія, освіта, охорона здоров'я, тощо). Коротше кажучи, можливість вчинення шахрайства існує скрізь.

На те, як організації поведуться з ризиком шахрайства, може впливати юрисдикція і власна оцінка та апетит організації.

Шахрайство часто може призвести до судових процесів, звільнення та повернення активів. Таким чином, важливо, щоб будь-яке розслідування проводилося відповідними кваліфікованими особами для зменшення ризику компрометації доказів, неправомірного звинувачення чи підриву перспективи юридичних дій.

Відповідно до Міжнародних стандартів Інституту внутрішніх аудиторів для професійної практики внутрішнього аудиту (1210.A2), внутрішній аудитор повинен мати достатні знання для оцінки ризику шахрайства та способів, за допомогою яких організація управляє ним.

Перспектива Інституту Внутрішніх Аудиторів

Внутрішній аудит - це незалежна та об'єктивна діяльність з надання впевненості та консультування, спрямована на підвищення вартості та покращення діяльності організації. Його роль включає виявлення, запобігання та моніторинг ризиків

КЛЮЧОВІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Організації повинні мати надійні процедури внутрішнього контролю, щоб обмежити ризик шахрайства, а роль внутрішнього аудиту полягає в оцінці цих контролів.

Організація повинна мати відповідний план запобігання шахрайству та реагування, що дозволяє ефективно обмежувати та швидко реагувати на виявлення шахрайства та управління ситуацією. Сюди слід включати цифрові дані.

Керівник аудиту повинен приймати до уваги, як ризик шахрайства управляється в організації та періодично оцінювати ризик шахрайства.

Ризик шахрайства повинен бути включений до плану аудиту та кожного завдання з аудиту, щоб оцінити адекватність контролю, який спрямовано проти шахрайства.

Внутрішні аудитори не повинні розслідувати шахрайство, якщо вони не мають відповідного досвіду та експертизи, необхідних для цього.

шахрайства та адресування цих ризиків під час аудитів та розслідувань.

Він повинен враховувати, де існує ризик шахрайства в бізнесі, і реагувати належним чином, перевіряючи контролю у цій галузі, оцінюючи ймовірність виникнення шахрайства та як організація управляє ризиком шахрайства (Стандарт 2120.A2) шляхом оцінки ризиків та планування аудиту. Запобігання шахрайству в бізнесі не є прямим обов'язком внутрішнього аудиту. Це - відповідальність менеджменту як першої лінії захисту.

Не слід очікувати, що внутрішній аудитор матиме експертизу людини, основна відповідальність якої - розслідування шахрайства. Розслідування найкраще виконуються особами, які мають досвід виконання таких завдань.

Внутрішній аудит повинен використовувати свою експертизу для аналізу наборів даних задля виявлення тенденцій та моделей, які можуть свідчити про шахрайство та зловживання коштами. Якщо у внутрішнього аудиту не достатньо досвіду, організація повинна розглянути питання залучення ресурсів з достатніми знаннями або досвідом.

Організація повинна мати прийнятний план відповіді на шахрайство, що містить ключові політики та методологію розслідувань. План повинен чітко визначати роль внутрішнього аудиту, коли є підозра у шахрайстві та відсутність пов'язаного з цим контролю.

Операційно, внутрішній аудит повинен мати достатньо знань щодо шахрайства, щоб:

- Визначати «червоні прапори» (ознаки), які вказують на вчинення шахрайства.
- Розуміти особливості шахрайства та методи, які застосовуються для вчинення шахрайства, та різні шахрайські схеми та сценарії.
- Оцінювати індикатори шахрайства та вирішати, чи є подальші дії необхідними або чи слід рекомендувати розслідування.
- Оцінювати ефективність контролю для запобігання або виявлення шахрайства.

Якщо збираються електронні докази, внутрішній аудит повинен забезпечити впевненість щодо дотримання необхідних прав доступу та законодавчих вимог.

Там, де сталося шахрайство, внутрішній аудит повинен зрозуміти, чому контроль не спрацював, та визначити можливості для вдосконалення. Слід враховувати ймовірність подальших помилок, шахрайства чи недотримання вимог в організації та повторно оцінити вартість впевненості відносно потенційних вигод.

Багато факторів, включаючи наявні ресурси, впливають на відповідь організацій на шахрайство. Деякі організації включають механізми обізнаності з шахрайства (проактивні) та реагування на шахрайство (реактивні) в рамках діяльності з внутрішнього аудиту, а деякі внутрішні аудитори можуть розслідувати шахрайство.

П'ЯТЬ ЗАПИТАНЬ

Управління ризиком шахрайства - це те, з чим стикається кожна організація. Органи управління та виконавче керівництво можуть допомогти з'ясувати ролі в управлінні ризиками шахрайства, включаючи роль внутрішнього аудиту.

Ось п'ять ключових питань, які має ставити керівний орган:

1.

Чи існує в організації план реагування на шахрайство, який визначає ключову політику та методологію розслідування?

2.

Хто проводить розслідування шахрайства всередині організації?

3.

Чи покладено на внутрішній аудит визначення того, де існує ризик шахрайства, і чи здійснює аудит контроль у цих сферах?

4.

Коли трапляється шахрайство, чи розслідує внутрішній аудит чому контроль не спрацював і як його можна вдосконалити?

5.

Чи покладено на внутрішній аудит розслідування шахрайства, і якщо це так, чи має він належний набір навичок для проведення таких розслідувань?

Якщо для розслідування шахрайства потрібен внутрішній аудит, внутрішній аудитор повинен мати необхідні навички та досвід для проведення розслідування та виконати свої професійні обов'язки, не загрожуючи розслідуванню та супутнім доказам.

Розслідування, як правило, не є завданням внутрішнього аудиту; тому внутрішнім аудиторам слід проявляти належну професійну ретельність (Стандарт 1220), враховуючи ступінь роботи, необхідної для досягнення цілей завдання та пов'язаних з цим складності, суттєвості або значимості. Вони повинні вирішити, чи мають вони найкращу позицію для проведення розслідування, чи є потреба в залученні внутрішнього юрисконсульта, підрозділу по роботі з персоналом, кваліфікованих або сертифікованих експертів з питань шахрайства, цифрової криміналістики або зовнішньої юридичної та слідчої експертизи.

Висновок

Загроза шахрайства - один із найпоширеніших викликів корпоративного управління, з якими стикаються організації, незалежно від розміру, галузі чи місця розташування. Наявність належних процедур внутрішнього контролю, які включають відповідний план реагування, - це основа для боротьби з шахрайством. Внутрішній аудит має глибокі знання контролю в організації. Комбінований підхід щодо надання впевненості є ключовим у цьому плані для розуміння прогалин у контролі, які дозволяють допустити прояви шахрайства.

Розслідування шахрайства найкраще проводити тим, хто має досвід виконання таких завдань. Організації не повинні очікувати включення навичок з розслідування шахрайства у набір навичок внутрішнього аудиту. Натомість внутрішній аудит повинен підтримувати організацію у зусиллях з управління протидією шахрайству шляхом надання необхідної впевненості щодо внутрішнього контролю, призначеного для виявлення та запобігання шахрайству. Якщо обставини вимагають, щоб внутрішній аудит взяв на себе слідчу роль, внутрішні аудитори повинні проявляти належну професійну ретельність.

Про позиційні документи ІВА

ІВА оприлюднює доповіді з ключових питань для зацікавлених сторін та практиків з метою просування здорового корпоративного управління та просвітницької роботи причетних до цього. Викладені позиції пропонують погляди про різні аспекти процесу корпоративного управління та життєво важливу роль внутрішнього аудиту у його вдосконаленні на всіх рівнях та додавання вартості організації. Позиційні документи розробляються та переглядаються за допомогою суворого процесу, який вимагає вклад та критику професіоналів внутрішнього аудиту та інших волонтерів ІВА, які працюють у Глобальному комітеті з адвокування ІВА, Раді стандартів ІВА та Комітеті ІВА з професійної відповідальності та етики.

Про ІВА

Інститут внутрішніх аудиторів - це найбільш широко визнаний адвокат, викладач та постачальник стандартів, рекомендацій та сертифікацій. Створений у 1941 р., ІВА сьогодні обслуговує понад 190 000 членів з більш ніж 170 країн та територій. Головна штаб-квартира ІВА знаходиться в Лейк Меріа, штат Флорида. Для більшої інформації відвідайте сайт www.globaliia.org.

Відмова від відповідальності

ІВА публікує цей документ в інформаційних та освітніх цілях. Цей матеріал не призначений для надання остаточних відповідей на конкретні індивідуальні обставини, і як такий призначений лише для використання в якості посібника. ІВА рекомендує шукати незалежну експертну консультацію, що стосується безпосередньо конкретної ситуації. ІВА не несе відповідальності за будь-кого, хто покладається виключно на цей матеріал.



The Institute of
Internal Auditors

Global

Global Headquarters

The Institute of Internal Auditors
1035 Greenwood Blvd., Suite 401
Lake Mary, FL 32746, USA
Phone: +1-407-937-1111
Fax: +1-407-937-1101
www.globaliia.org

